

Ministeren, da man ikke skjønnede, at den Byrde er meget stor, der bliver paalagt dem, der som Interessenter tage umiddelbar Deel i en Forretning, eller at det er en væsentlig Gene, at Enhver af dem skal erhverve Borgerskab eller Næringsbeviis. Man kan jo tænke sig Forhold, hvor Flere sloge sig sammen om en enkelt Næringsvei, og hvor de da f. Ex. kunde have flere Udsalg. En saadan Forening kunde da vel blive betænkelig for dem, der ikke arbeide under saa gunstige Vilkaar; der kunde derved fremstaae en Concurrence, som vistnok var tilladelig, men som dog ikke burde nyde en saadan sær lig Begunstigelse, at Deeltagerne, uagtet de arbeide med forenede Kræfter og i Reglen vel med en betydeligere Capital end deres Concurrenter, som arbeide hver for sig, dog kun skulde behøve at tage eet Borgerkab paa en saadan maaskee meget stor og omfattende Næring, der satte betydelige Capitaler og Kræfter i Bevægelse.

A. Sage: Det kommer jo her meest an paa, hvorledes man i det Hele betragter disse Forhold, om man vil søge at indskrænke saavidt muligt og paalægge Baand og Hindringer, eller om man vil søge at komme til Maalet gennem den størst mulige Frihed, hvilket jeg troer er det Retteste. Hvad det Forslag angaaer, som er stillet af den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavn (L. C. Larsen) til § 4, da skal jeg understøtte det af den simple Grund, at jeg ikke, som den ærede foregaaende Taler, troer, at Udfæktets Bestemmelse vil kunne blive overholdt. Jeg kjender allerede mangfoldige Tilfælde, hvor dette ikke finder Sted. Her fremkommer desuden et interessant Spørgsmaal, som jeg dog vil tage mig den Frihed at fremhæve. Dersom man vedbliver at dele Handelsstanden i større og mindre Handlende, Grossererere og Ikkgrossererere og saa fremdeles; og da et Grossererers-Firma optager en Associee, der efter denne Lov altsaa skal tage Borgerkab eller Næringsbeviis, og denne Associee, som saaledes er en Part i Firmaet, tager Borgerkab som Detaillist, skal saa dette Grossererershuus, naar det sælger for 19 Rd. 5 Mk. og giver Regning derpaa, multeres eller ikke, eller skal Detaillisten, som Associee af Huset,

i et saadant Tilfælde expres underskrive i eget Navn? Det vilde være nyttigt at faae oplyst, hvorledes dette forholder sig, og hvorledes overhovedet Forholdet vil blive, naar saaledes to Slags Handlende ere forenede, hvoraf den ene hører til en fornemmere Kategori end den anden; den ene handler i det Store, den anden i det Smaa, den ene maa kun sælge 99 Rd., den anden 100 Rd. Hvad den Frygt angaaer, at Folk skulde slaae sig sammen for med forenede Capitaler og Kræfter at udrette, hvad de ansee for nyttigt, og derved fremkalde en for de Enkelte farlig Concurrence, da troer jeg ikke, at der dert er nogen Fare.

Montad: Jeg troer ikke, at det er muligt at finde nogen Lovbestemmelse, om hvilken man ikke kan sige, at den bliver overtraadt; det er ganske naturligt, at alle Lovbestemmelser mere eller mindre have denne Skjæbne; det er Noget, som vi overhovedet aldrig maae tabe af Sigte, at man ikke for alle enkelte Tilfælde kan forebygge, at en Lovbestemmelse overtrædes; men derfor kan man dog ved en Lovbestemmelse virke til, at man i en Mængde Tilfælde opnaaer, hvad man tilstgter. Man kan ikke, fordi man giver Love om Postvæsenet og fastsætter, at ingen Private maae besordre Breve, derved bewirke, at f. Ex. ingen Reisende tager noget Brev med sig; men man kan derved forhindre, at der etablerer sig formelige Poster; og saaledes gaaer det i en Mængde andre Forhold. Det er et Argument, som man idelig hører fremføre her i Salen, men som dog ingen Betydning har; det, at man paaviser, at en Lovbestemmelse ikke i alle Tilfælde kan overholdes, og saa siger, at den altsaa Intet har at betyde. — Man har dernæst sagt, at man ikke skal forhindre Capitalisterne i at forene deres Kræfter og paa den Maade søge at virke, hvad de kunne. Det har jeg heller Intet imod; lad kun Capitalen gjøre sig gjældende saa meget, den kan; det ligger i Forholdets Natur, at de, der skulle vige Pladsen, maae vige, at de, der under saadanne Omstændigheder maae tilintetgjøres, ville blive tilintetgjorte — det ligger nu engang i Livets Kaar — men deraf følger ikke, at naar 10 eller 12 forene sig og drive et Foretagende